

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2025
DEPARTMENT OF SANSKRIT
1st Year, 2nd Semester
Subject Code : SANS/PG/2.4
VEDANGA AND ALLIED LITERATURE

Time : Two Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेखनीयम् ।

1. अधःप्रदत्तेषु प्रश्नेषु द्वयोः उत्तरं प्रदेयम् । 6x2=12
 - (a) पूर्वपक्षमुपस्थाप्य वेदस्य लक्षणं प्रमाणञ्च ऋग्वेदभाष्यभूमिकानुसारेण प्रदर्शयताम् ।
 - (b) ब्राह्मणगतानां अर्थवादभागानां प्रामाण्यमस्ति न वेति सोपपत्तिकं सायणभाष्यरीत्या विचार्यताम् ।
 - (c) वेदापौरुषेयत्वं सायणभाष्यभूमिकामनुसृत्य साधक-बाधक-युक्तिभ्यां प्रतिपाद्यताम् ।
2. निम्नोद्धृतेषु सूत्रेषु द्वयोः व्याख्या कार्या । 4x2=8
 - (a) अविद्यमानवचनात् ।
 - (b) अचेतनेऽर्थबन्धनात् ।
 - (c) अर्थविप्रतिषेधात् ।
3. अधोनिर्दिष्टयोः प्रश्नयोः एकस्य उत्तरं प्रदेयम् । 6x1=6
 - (a) निरुक्तोक्तदिशा षड्भावविकाराः निरूपणीयाः ।
 - (b) शब्दस्य नित्यत्वानित्यत्वविषये पूर्वपक्षनिरसनपूर्वकं नैरुक्तमतपर्यालोचनं करणीयम् ।
4. अधःस्थितयोः निरुक्तसंदर्भयोः एकस्य व्याख्या रचनीया । 4x1=4
 - (a) भावप्रधानमाख्यातं सत्त्वप्रधानानि नामानि ।
 - (b) पुरुषविद्याऽनित्यत्वात् कर्मसम्पत्तिर्मन्त्रो वेदे ।
